

Eéndagsvliegen:

ZÜNDAPP GTS OF ZOIETS...

DE KLIKJES-EENDAGSVLIEG

Fijnproevers Gerhard Hankel (zittend) en Ronald Zaal.

Al tijden wordt er actie gevoerd om het verspillen van ons voedsel tegen te gaan. We hebben het dan niet over halfvolle blikjes bier, want die vinden hun weg heus wel naar dorstige kelen. De half doorgeschoten aardappels en het laatste restje sperziebonen die in de kliko verdwijnen, daar gaat het om.

Tekst: Don van Gool

Foto's: ???????????????

Dat niet alleen huishoudens hiermee van doen hebben is duidelijk als bromfietsarcheologen in de historie duiken. 'Ons ben zûnig' is toch wel een heel Nederlandse uitdrukking. We zijn er groot mee geworden. Heel wat oudere lezers herinneren zich de tijd dat er niet eens een houdbaarheidsdatum op de melkfles stond en dat kleding door meerdere kinderen werd gedragen, ook zonder dat daar 'Nike' op stond. 'Kliekjesdag' stamt vast uit de jaren vijftig en zestig, toen de beurs nog smal was en een pond gehakt voldoende moest zijn voor de jus van de hele week. In die tijden werd geen eten weggegooid. Voedselresten bewaarde je voor kliekjesdag, om op te bakken in een klontje spekvet. Kliekjesdag was ook aanleiding om eindelijk eens die oude blikken bruine bonen en appelmoes open te trekken, ter aanlegging van de maaltijd, en de kids waren er dol op. Appelmoes uit blik, dat was het kinderjunkfood uit de jaren vijftig. 'Junk' staat voor afval, lees kliekjes, en juist daarover gaat het in deze editie.

Zündapp als hoofdgerecht

Voor Gerhard Hankel, uit Lopik, is het leven als een buffet vol met oud rijdend materiaal. Zijn 'voorgerecht' was: 'Simca', maar de hoofdschotel is toch wel Zündapp. Gaandeweg ontstond een aar-

Nieuwe tank en rubberen mantels om de voorveren.

De LA was vanaf maart '74 leverbaar.

dige verzameling en met het groeien van die collectie, groeide zijn kennis en breidde zijn vriendenkring zich uit. Samen met vriend Ronald Zaal verdiepten ze zich in het merk. Als echte 'fijnproevers' wisten ze niet alleen alle modellen te herleiden tot het origineel, maar ze herkenden zelfs de 'ingrediënten'. Wanneer Gerhard een gele Zündapp scoort bij dealer Brugman in Ede, begint hun zoektocht naar de

De beugel van het voorspatbord heeft een andere kromming.

typeaanduiding van deze brommer. 'Ik weet van het bestaan van vijf van deze brommers', aldus Gerhard. 'Volgens Brugman heeft hij destijds de brommer direct via Riemersma in Eindhoven verkregen. Het werd al snel een winkelochter, want met een prijskaartje van 2200 gulden was het bepaald geen koopje. Later kon hij hem toch aan de man brengen. Echter, nauwelijks was de brommer verkocht of er kwam plotseling toch meer belangstelling. Navraag bij de importeur voor nog enkele exemplaren, leverde geen positief antwoord op, zo wist Brugman zich nog te herinneren.' Het moge wel duidelijk zijn dat een gele Zündapp geen alledaagse verschijning is, maar is hij wel origineel, wat is de

juiste typeaanduiding en waarom is de brommer zo zeldzaam? Het zijn vragen die voor de hand liggen, maar de antwoorden zoveel minder.

KS.GTS.CS.LKK.SPD?

Zündapp maakte uitstekende bromfietzen, dat staat als een paal boven water, maar hun typeaanduidingen waren, op zijn zachtst gezegd, nogal verwarrend. Gerhard Hankel nam contact op met 'Paus' Ron Zaal en samen doken ze in de krochten van de historie van

Zündapp. Ze leerden al snel dat importeur Riemersma ook onduidelijke wegen bewandelde. In geen enkel document vonden ze aanwijzingen of verwijzingen naar dit gele exemplaar. Het zou om een GTS-model kunnen gaan, maar zeker geen KS, omdat het hier een bromfiets betreft. De documenten van Ronald bevatten echter niet alleen bromfietsgeheimen, ook andere Zündapp-artikelen komen er ruim aan bod. Ook het hoofdstuk 'Motoren' is rijk gevuld. Dit bevat

Ingenieus slangenwerk.

onder andere brieven aan dealers en daarin wordt een Zündapp-geheim blootgelegd. De inhoud van deze brieven toont aan dat Zündapp wel meer overgebleven onderdelen verwerkte in 'nieuwe' modellen.

De L5 van '73.

Duidelijkheid

De twee 'archeologen' bestudeerden de modellenreeks van Zündapp zorgvuldig en spitten nogmaals de archieven van Riemersma door. Daaruit bleek dat de gele Zündapp 400 maal geproduceerd werd,

De kleinere koplamp met het lampje voor oververhitting.

waarvan er 113 werden verkocht. Waar de resterende 287 zijn gebleven is onbekend, maar het is niet onmogelijk dat ze als extra voorraad in onderdelen zijn verkocht. Rest nog de vraag: waar moeten we deze bromfiets plaatsen? 'Wie de modellenreeks goed bestudeert, zal zien dat deze brommer duidelijke overeenkomsten heeft met het

De waterkoeling kwam tijdens onze reportage voornamelijk van boven.

oranje model L5', aldus Ron en Gerhard. 'Ook trekken van het latere type LA zijn terug te vinden. Goed beschouwd is de gele brommer een samenraapsel van de L5 en de latere LA. De achterzijde heeft veel weg van de LA, terwijl de voorzijde juist onderdelen van de L5 heeft. Afwijkend van het latere type is de kromming aan de beugel van het voorspatbord. Er was immers juist

ruimte te kort om voldoende afstand tussen spatbord en cilinderkop te garanderen. Er is duidelijk een fluisteruitlaat gemonteerd. De voorschokbrekers zijn voorzien van een rubberen mantel. De koplamp is kleiner en anders omdat het lampje op de koplamp, dat moest waarschuwen voor oververhitting, anders niet leesbaar was. De naaf is ook van een LA. De tank is een nieuw ontwerp. De grote tank van de LA 'jankte' immers, zo weet Ronald Zaal. 'De spaken zijn 3,5 mm en dat werd pas doorgevoerd in maart

Kliekjesdag?

Het doorzettingsvermogen en de accuratesse van beide heren dwingen respect af. Als ware oudheidkundigen met fijn gereedschap deden ze hun onderzoek. Daar kwam ook een hele papierwinkel aan te pas. 'In geen enkel boek of verzameling is een folder van dit model te vinden. In geen enkele brief van Zündapp wordt een type genoemd voor dit model. In voorkomende gevallen wordt deze slechts aangeduid als WK, wat uiteraard staat voor waterkoeling', zo stelt Gerhard. Onwillekeurig krijgen we tijdens dit gesprek toch het gevoel hier te maken te hebben met een onwettig kind. Dat zou wellicht te ver gaan, dus houden we het op een kind dat geboren werd op kliekjesdag.

'74'. Al deze feiten wijzen erop dat deze bromfiets eigenlijk een model is waarop de restjes, lees kliekjes, van Zündapp werden opgemaakt. Vandaar ook dat er slechts 400 van zijn geproduceerd. Opmerkelijk gegeven is dat deze brommer op de markt kwam nadat de LA al was verschenen. In feite is hier geen sprake van een 'facelift', maar eigenlijk een soort van 'facedown'.